

زرغون زېري

د ماشومانو نظمونه

ډاکټر ديدار يوسفزې

زرغون زېري

د ماشومانو نظمونه

ډاکټر دیدار یوسفزۍ

خپرونکي : د پښتونخوا د پوهنې دېره پېښور

د ڪتاب پڙندنه

د ڪتاب نوم : زرغون زهري

شاعر : ڊاڪٽر ديدار يوسفزے

د چاپ ڪال : ۲۰۰۱ ڪال

د چاپ ڪال : دانش ڪتابتون قصه خواني پبليڪيشن

درڪونه

۱- يونيورسٽي بڪ ايجنسي پبليڪيشن

۲- پبليڪيشن پوهنتون ، پبليڪيشن خانگه

۳- شعبه سنز مينگوره

تړون

د دې خاورې د هر ماشوم په نوم

چې زما د قام زرغون زهرے دے

ډاڪټر ديدار يوسفزے

فهرست

مخ	ليک	شمبر
---		سريزه
---		سريزه
---		سريزه
۱۳	دا الله دے ، دا الله دے	۱ -
۱۴	شم درنه قربان ني	۲ -
۱۵	دا الله دي پيدا ڪري	۳ -
۱۷	عظيم انسان	۴ -
۱۹	بڻه اخلاق	۵ -
۲۱	نعمتونه	۶ -
۲۳	د پڻتو ٽيڪي	۷ -
۲۵	مور او پلار	۸ -
۲۶	حجره جمات	۹ -
۲۷	ڪسب گر	۱۰ -
۲۸	اتلان	۱۱ -
۳۰	زما قلم	۱۲ -
۳۲	حئي چي بوتي نال گرونن	۱۳ -
۳۴	زه به هم لسم ته شم	۱۴ -
۳۵	وايه دوه او دري پنجه	۱۵ -
۳۷	مونخ	۱۶ -

۱۷-	زۀ د سبا ستورے يم	۳۹
۱۸-	رنگونه	۴۰
۱۹-	وخت د پسرلي راغے	۴۲
۲۰-	وخت	۴۴
۲۱-	قسمونه د ادراک	۴۵
۲۲-	روان يمہ مکتب له	۴۷
۲۳-	زۀ چې کله ځوان شمه	۴۹
۲۴-	د سحر سېل	۵۱
۲۵-	ژوند د لوئے محنت نوم دے	۵۳
۲۶-	مارغان	۵۵
۲۷-	زرغون زيري	۵۶
۲۸-	ژمے	۵۸
۲۹-	د دين ارکان	۶۰
۳۰-	اختر	۶۱
۳۱-	ښۀ کتاب يو ښۀ مل دے	۶۳
۳۲-	ازادي	۶۵
۳۳-	پاکوالے نيم ايمان دے	۶۷
۳۴-	لوظ	۶۹
۳۵-	لوپې	۷۰
۳۶-	ښاد دې وي تل دا وطن	۷۲
۳۷-	موسمونه	۷۴
۳۸-	زۀ تازه گلاب وومه	۷۶
۳۹-	مخلوقات	۷۸
۴۰-	خاورې زۀ دې ځوے يمہ	۸۰
۴۱-	د شپې ورځې وختونه	۸۲

۸۳	علم	-۴۲
۸۴	زما فطرت	-۴۳
۸۵	زمونيه دين اسلام دے	-۴۴
۸۶	زۀ د وطن شان يمه	-۴۵
۸۷	د ژوند قيصه	-۴۶
۸۸	زۀ ژوبن له تے ووم	-۴۷
۹۲	خپلوي	-۴۸
۹۳	خلور نائبان	-۴۹
۹۵	دعا	-۵۰

د سباون زېرې

د چينۍ ژبې يو هوښيار وائي: چې كه ته د يو كال د پاره منصوبه بندي كول غواړې نو فصل وكړه - كه د لسو كالو د پاره منصوبه بندي كول غواړې نو باغ ولگوه - او كه تل عمري منصوبه بندي دې غرض وي نو انسانان جوړ كړه -

انسان جوړول او د هغوي لارښودنه خو يا نبيانو كړې ده يا وليانو او يا شاعرانو -

نبيان خو د نبي اخرا الزمان نه پس نه راغلي دي او نه به راشي - خو د هغوي په ښودلو لارو تلونكي وليان او شاعران لگيا دي په هر دور او هره زمانه كښې خپل كار جاري ساتي - د قامونو په ذهني وده كښې چې د شاعرۍ څومره برخه ده - د بل يو هنر نشته - دا اوس په شاعر منحصره ده چې هغه د خپل الهام ملغلرې د سرو زرو په لړو كښې پي او كه په ډېران يې نولي -

سوچه شاعر چې د خپل هنر د پكارولو په غرض او غايت په منصب او مقصد ورسې - نو د هغه د قام نه وې ملغلرې د اولس د غاړې د هار ځلېدونكي او پرقېدونكي غمي وي - د اولس د تاج ښكلا وي - خو دا برخه د ډېرو كمو شاعرانو وي -

د وطن ماشومان د ځوانانو بوزغله وي - بوزغله په وخت اوبه خور ، خړه او قلمول پكار وي - كه چېرې د بوزغلي خصمانه په ښه ډول ونه شي - نو سبا له دغه بوزغله د ودې او سمسورېدو د توان نه لرلو له كبله خوار پاتې شي ، بې قلمه او كم اصل پاتې شي - سپاڼه باغوان د بوټو نه ځان خبردار ساتي - ځكه چې څاربه او اصيل بوټي خلق په مينه خوروي هم او سنبالوي هم - او كله چې بوټي په زلمي توب راشي ، گلونه وسپري ،

مونگرې وکړې - نوکرونک بيا پۀ جامو کښې نۀ ځائيري - پۀ موسم ښۀ اثر ، گلونه مېوه ، سيورے او لرگي نه علاوه ونه نورې فايدې هم لري -
بيخي دغه مثال د يو ماشوم هم دے - د ذهن سازۍ پۀ خالي تختو چي څۀ وليکل شي - دغه د هغوي د سبا توښه وي -

پخوا به چي ماشوم د نيا نيکۀ پۀ غېره کښې څۀ زده نۀ کړے شول - نو هغه به ورته حجرې او کلي کوڅو او ښودل - ماشوم چي به کله بورپے شۀ - د حجرې د وتو به شۀ - نو حجرې به لکه د ملغلرې و تراشۀ - اوس خو د يوې نه بله ورځ بده راځي - وارۀ لوئۀ ټوله ورځ ، شپه ، کور ، حجره ، بېټک هر ځائ تي وي ته ناست وي - او تي وي نه دوي ته خپله ژبه ښائي ، نۀ دين ، نۀ ثقافت ، نۀ پښتو او نۀ انسانيت او نۀ د کلي د حجرو هغه ثقافتي غورځنگ پاتې دے -

د نن ماشوم د سبا ځوانان او ځوانان د قام مټي وي - کۀ چرې مټي مړې او چيچرې شي - نو قام ډوب واخله او شاعر چرې خپل قام تود باد ته نۀ پرېږدي -

ډاکټر ديدار هم پۀ شعوري توگه " زرغون زيري " تخليق کړے دے - دا پۀ ظاهره معمولي کتاب ښکاري - خو کۀ ژور پام اوشي نو پۀ پښتو ژبه کښې د ماشومانو له پاره ليکل ادب د نشت برابر دے - وخت پۀ وخت د ماشومانو د تفريح له پاره څۀ لږ ډېر ليکل شوي دي - ولې د تعمير او پۀ لوبو لوبو کښې پۀ غېر محسوسه توگه د نصايي کتابونو د يو څو نظمونو نه علاوه سودهم ته شين دے -

البتۀ د خالقداد اميد " ستوري " پۀ خپل ځائ ښۀ کتاب دے - خو د " زرغون زيري " او " ستوري " تر مينځه د مقصديت ، معنويت او تفريح ډېر فرق دے -

ډاکټر ديدار د خپل قام بچو ته د پښتو او اسلام قدرونه ، وطن دوستي ، امن او ځوکالي وغېره پۀ اعلا او ارفع رنگ کښې وړاندې کوي - انداز ئي دومره خوږ ، پوست ، روان او د ماشومانو د ذهني سطحې او نفسياتو

مطابق دے - ڇي دوي به تري نه يواڻي خوند اخلي ، علم به تري هم زده
 کوي او ياد به ئي هم ساتي -
 د سادگي ، رواني او معنويت پءَ لحاظ د ماشومانو له پاره دومره گٽور
 منظوم ڪتاب زما له نظره نه دے تهر شوے - زه هيله لرم ڇي پءَ ادبي دنيا
 ڪنڀي به " زرغون زيري " ته ڊبر تود هرکله اووئيله شي - او د دې د اهميت
 او افاديت له مخه به دا ڪتاب د درسي او نصايي لوستي د پاره هم پءَ کار
 راوسته شي - ځکه ڇي دا د دې ڪتاب د شان سره ٻڻائي -

اباسين يوسفزے

اسلاميه کالج پېښور

۱۵ فروري ۲۰۰۱ ء

زېري

لکه د نور کله پۀ شان دا هم د ژمي يو داسې يخه شپه وه - چې د غرونو پۀ سرونو واورين خادرونه خواره شوي وو - او چې کله به د هوا خپو د دغه خادرونو سرونه وهل نو پۀ ټول ماحول کينې به ئې د ژوند ساه نوره هم لنډه تنگه کړه - د کلي پۀ کورونو کينې هر چا انغري تاوده کړي وو - او د اورونو تاو ته ډډې پۀ ډډې کېدل - گل پاڼه د خپلې نيا ابې سره پۀ پرستنه کينې لکه د ورکوتې پشونگرۍ يو خوا ته غلي پرته وه -

نيا ابې ورته لکه د نور کله پۀ شان نن هم د اوده کېدو نه وړاندې قصه کوله - گل پاڼې چې به د خپلې نيا پۀ مخ د وخت کړو وړو کرښو او سپينو وېښتو ته پۀ غور وکتل - نو پۀ ډېره معصومه ژبه به ئې اووې - " ابې ستا دا وېښتۀ پۀ خۀ سپين شوي دي ؟ " -

نيا ابې به ورته خبره بدلوله را بدلوله خو گل پاڼې به د هر سوال د جواب له پاره ضدونه کول - نن ورته نيا ابې د تورابان دېو قيصه کوله - د هر نوم سره به هغې پۀ خپل ذهن کينې د کردارونو شکلونه جوړول او وړانول - خو چې کله ئې نيا ابې دا خبره اوکړه - چې د يو غار نه تور ښامار را اووتۀ او پۀ شهزاده پسې ئې خله وازه کړه - نو گل پاڼه د وېرې نه وېورنېده - هغې پۀ پرستنه کينې سر پټ کړۀ او نيا ابې خپلې خوا ته رانزدې کړه - گل پاڼه ټوله شپه پۀ خوب کينې وېرېده - سبا له چې پاڅېده - نو د خۀ ساعت له پاره ترې خبره هېره وه - دغه سحر د اسمان نه وريځې تښتېدلې وې - نمر خپلې پلوشې خورې کړې وې -

گل پاڼې د ناشتې نه پس د سکول جامې واغوستې - بېک ئې غاړې ته واچولۀ - اول مور بېکل کړه بيا نيا ابې پۀ دواړه مخه بېکل کړه - گل پاڼه صفا سوتره سکول ته لاړه - چې د پښتو کلاس شورو شۀ نو استاد نظم شورو کړۀ -

هاغه دے ڀارو راغ

اوس به گڏوي ماران

د مارانو د لفظ اوربدو سره گل ڀاني ته د نيا اڀي قيصه را ياده شوه - د هغي ڀه معصوم مخ وارخطائي راغله - او بيا ئي چغي ڪړي - استاد ورپسي فوراً نزدې راغ - " وږي گل ڀاني بچي خه وشو " - گل ڀانه ٽوله د وږي نه رښده - " استاد جي استاد جي دا د مارانو سبق مه وائي مه وائي " او بيا ئي ڀه ٽراگوٽي پوري ڪړي -

استاد ڪتاب بند ڪړه او يو ژور سوچ يورو - " هو بالکل گل ڀانه ښه وائي " هغه د ځان سره اووې - ورځ تېره شوه - او استاد جي د گل ڀاني د سوال له پاره ځوابونه لټول - خو هغه هېڅ نه پوهېده چې سبا له گل ڀانه ماشومه څنگه دلاسه ڪري ؟
دا يواځي د گل ڀاني د استاد جي خبره نه وه - د کونو راسي زمونږ د پښتنو درسي ڪتابونه هم دغه نظمو نه لري چې :
سائڪله وفاداره

ته د غل بچي ئي ستا نيڪه د بدو مل وه
اوبنه اوبنه ڍانگه

او داسي نور ڊېر چې ترنم لري خو د ماشوم ذهن د اصلاح له پاره ٽول او مڪمل اڀخونه نه لري -

نن سبا د اليڪٽرانڪ ميڊيا ڀه وجه دنيا د يو عالمي کلي شڪل اختيار ڪړي دے - نن د علم او پوهي سفر ڊېر وړاندې تله دے - زمونږ را روان نسل زمونږ نه د يو مثبت او تعميري سوچ غوښتنه ڪوي -

ستاسو ڀه لاس ڪښي د ڊاڪٽر ديدار يوسفزي دا ڪتاب د نوي نسل له پاره د يو داسي زيري حيثيت لري - چې مونږ ئي د تيارو ڀه تور تم ڪښي يو نوے مشال گڏل شو - ڊاڪٽر ديدار يوسفزے د طب ماهر دے - خو د

طب سره سره د ماشومانو د نفسياتو څخه تر کافي حده خبر دے - ځکه نو پۀ نظمونو کښې ئې د ماشومانو پۀ خله د ماشومانو خبرې کړي دي -
 حقه دا ده چې د سنجيده ادب پۀ مقابله کښې د ماشومانو له پاره ليکل
 ډېر گران کار دے - او بيا پۀ پښتو کښې خو د ماشومانو له پاره هډوڅۀ کار
 شوے نۀ دے - د ماشومانو د نظمونو دا کتاب به پۀ عامه پښتنه ټولنه
 کښې عموماً او پۀ سکولونو کښې خصوصاً د ماشومانو پۀ ذهني وده کښې
 ډېر لوئۀ لاس وکړي - راتلونکۀ وخت به کۀ يو خوا ديدار يوسفزې د نظم
 او غزل سره د هائيکو د نمائنده شاعر پۀ توگه يادوي نو بل خوا به د
 ماشومانو له پاره دغه زيار او دغه کوشش بيخي انفرادي حيثيت ولري -

لائق زاده لائق

د پښتونخوا د پوهنې دېره ، راحت اباد پېښور

۱/ اپرېل ۲۰۰۱ ء

لوئے کار - دروند عمل

د ادب پءُ دنيا ڪنڀي د ٽولو نه لوئے تخليقي عمل د ماشومانو د پاره يا د ماشومانو پءُ حواله د لويو تخليق ڪارو ڪرے زيار او ڪار ڪيلے شي - ڪُڪه ڇي دغه لوئے تخليق ڪوونڪي د دې عمل د پاره د خيل قد او خيل طبعي عمر نه ڊهرې لاندې ٻولي ته را ڪوڙيري - او بيا دغلته د ماشومانو خيل احساسات، خيل نفسيات او خيل تصورات وي - او پءُ دې پوهبدل يا د دې باريڪي ته ڪوزبدل ڪُءُ اسانه خبره او وړو ڪے ڪار نه دے -

دا ڊهر لوئے ذهن ، صلاحيت او قابليت غواڙي - زءُ ڇي د ڊاڪٽر ديدار يوسفزي د ماشومانو د محسوساتو ژوند ، افڪارو ، ضرورتونو او زده ڪرپ پءُ حواله ليڪو او نظمونو ته گورم - نو دا راته د عامي شاعري او امروزه تخليقي عمل نه لوئے ڪار پءُ دې ښڪاري - ڇي ښاغلي ديدار يواڻي پءُ دې نظمونو ڪنڀي نصيحت نه دے ڪرے - نه ئي د ڄان نه د سڪول استاد ساز ڪرے دے - بلڪه د نن دور ماشوم ئي د ژوند د مختلفو اڙخونو پءُ تصويرونو او منظرونو ڪنڀي د ڄان سره ڳوته نيولے ڳرڇولے دے - او پءُ رموزو ئي هم د دءُ د اشنا ڪولو زيار ڪرے دے - ڇي د ژوند پءُ مختلفو ڳوت ڀرونو او مرحلو به ورسره دے مخ ڪيري - او د دءُ پءُ تجربو او زده ڪرھ ڪنڀي به ڄاڻے ڪيري او پڪاڙيري -

د ماشومانو له پاره د دې تخليقي ڪار ڊهر لوئے اهميت پءُ خيل ڄاڻے خو ضرورت ئي دا دے ڇي د پښتو لمن پءُ دا قسمه شتمني بيخي نيمگري نيمه خوا ده - او ڪءُ د ڊاڪٽر ديدار پءُ دغه زيار پسې يو بل قدم پورته شءُ - نو يقيناً ڇي دا به زمونڊ د ماشومانو د ادب پنگه ڊهره درنه او خوره ڪري -

محبت الله شوق

د اپريل دوئمہ نېٽه ۲۰۰۱ ء

دا الله دے

چي خالق د دي دنيا دے
 او ساتونکے د هر چا دے
 چي پء هر خائے کبني موجود دے
 خو د هر چا نه پنا دے

دا الله دے ، دا الله دے
 دا الله دے ، دا الله دے

چي د هر چا مسيحا دے
 خو دے يو دے اويکتا دے
 چي نه خوک پيدا د ده نه
 او نه دے له چا پيدا دے

دا الله دے ، دا الله دے
 دا الله دے ، دا الله دے

چي مالک هم د جزا دے
 او مالک هم د سزا دے
 داسي خوک دے وايه وايه
 چي لائق د کل ثنا دے

دا الله دے ، دا الله دے
 دا الله دے ، دا الله دے

شم درنه قربان نبي

اے شاه سلطان نبي
تہ ئي دلوءے شان نبي

نوم د محمد لري
ئ د کل جهان نبي

کم پء مرتبه کسي دي
ستا نه ٿول نبیان نبي

ختم نبوت پء تا
تہ أخیر زمان نبي

زه يو امتي يم ستا
شم درنه قربان نبي

دا الله دي پېدا کړي

بنائسته بنکلي کلونه
خواره پکښې رنگونه
ورمې د پسرلي او
د هار تاوده بادونه

دا چا دي پېدا کړي
وايه چا دي پېدا کړي
الله دي پېدا کړي
دا الله دي پېدا کړي

دا شنه شنه چمنونه
ولاړ بنکلي فصلونه
دا رنگ په رنگ مېوې او
جدا پکښې خوندونه

دا چا دي پېدا کړي
وايه چا دي پېدا کړي
الله دي پېدا کړي
دا الله دي پېدا کړي

بي مثله دريابونه
خورونه ، ايشارونه
رني رني چيني او
خواره واره سيندونه

دا ڇا دي پيدا ڪري
وايه ڇا دي پيدا ڪري
الله دي پيدا ڪري
دا الله دي پيدا ڪري

سحر او ماڻهامونه
دشپي ورڇي رنگونه
غرمه ، مازيگرے او
دا مياشتي او ڪلونه

دا ڇا دي پيدا ڪري
وايه ڇا دي پيدا ڪري
الله دي پيدا ڪري
دا الله دي پيدا ڪري

دا زمڪه اسمانونه
دا وارہ جهانونه
پڪڻي زمونڊ له پارہ
بي شمارہ نعمتونه

دا ڇا دي پيدا ڪري
وايه ڇا دي پيدا ڪري
الله دي پيدا ڪري
دا الله دي پيدا ڪري

عظيم انسان

دوست وي محنتي د خدائے
 دا د خورن نبي فرمان
 څوڪ چي تل محنت کوي
 وي هغه عظيم انسان

هم پڪار د بل شي دے
 هم پڪار شي دے د ڄان
 څوڪ چي تل محنت کوي
 وي هغه عظيم انسان

دے گته کوي مدام
 چرته نه مومي تاوان
 څوڪ چي تل محنت کوي
 وي هغه عظيم انسان

بخت ئي وي بېدار هميش
 ژوند بنه تېروي پنه شان
 څوڪ چي تل محنت کوي
 وي هغه عظيم انسان

وڀڻن ساتي اميد د زړه
 نه پرپردي په زړه ارمان
 څوڪ چې تل محنت كوي
 وي هغه عظيم انسان

لوړو كارنامو ته ئي
 وي گوته په خله جهان
 څوڪ چې تل محنت كوي
 وي هغه عظيم انسان

بنه اخلاق

نه یم زه ادنیٰ له تا
نه ئی ته اعلیٰ له ما
یو رنگ انسان یو خو
کار د هر یو کس جدا

دے هغه په مونږ کښی بنه
بنه چي دي اخلاق د چا

خوبس وي هم زما او ستا
هم د تامي دنيا
دروند ورته واړه گوري
لوئے ورته کوي دعا

دے هغه په مونږ کښی بنه
بنه چي دي اخلاق د چا

نن ئي وينو مونږ گدا
څوک چي وه پرون باچا
نه دے څوک په تاج غوره
نه دے په دولت بالا

دے هغه په مونږ کښی بنه
بنه چي دي اخلاق د چا

بنه ڪردار مومي بقا
مرگ ڪري ڪه انسان فنا
خوڪ چي بنه اعمال کوي
وي هغه ژوندے سدا

دے هغه پء مونڙ ڪنبي بنه
بنه چي دي اخلاق د چا

نعمتونه

بخڻيلي دي رب مونڙ ته
بي شماره نعمتونه

دا سترگي ئي ليدو له
غورونه اورېدو له
دا پښي ئي گرځېدو له
دا عقل پوهېدو له

بخڻيلي دي رب مونڙ ته
بي شماره نعمتونه

دا نمر ئي ځلېدو له
دا ستوري پرقېدو له
دا اور ئي بلېدو له
باران ئي ورېدو له

بخڻيلي دي رب مونڙ ته
بي شماره نعمتونه

اوبه ئي زمونږ څښو له
جامي ئي اغوستو له
گلونه رنگينو له
دا بوټي ئي ميوه له

بخڻلي دي رب مونڙ ته
بي شمارہ نعمتونه

دا زمڪه اوسڀڊو له
دا شيه اوده ڪڀڊو له
نومونه ڀڙندو له
ڙوندون ئي تڀڙڊو له

د پښتو ژبې ټکي

څلور	څلوېښت	نې توري
ځليږي	لکه	ستوري
زمونږ	ژبه	پښتو ده
چې	ډکه د	خوږو ده

اول " ا ب پ " دي
 دا لوئې خزاني دي
 بيا " ت " ده " پ " او " ث " ده
 خبره د فائد ده

بيا " چ " او " ح " او " خ " ده
 ژوند لار د حوصلې ده
 بيا " ج " او " ځ " او " څ " دي
 دا وائي چې عالم دي

بيا " د " دے " ډ " او " ځ " دے
 که دولس مياشتې کال دے
 بيا " ر ر ز " او " ژ " ده
 خو مياشت بنه دروژې ده

بيا " ر س ش " او " ښ " دي
 چې علم سره او سپين دي
 بيا " ص " ورپسې " ض " وي
 په دې پوهه تل بنا وي

بيا " ط ظ ع " او " غ " وي
 دا خلق تل بي چين وي
 بيا " ف ق ك " او " گ " وي
 چي ورڪ پڪيني انصاف وي

بيا " ل م ن " او " ن " وي
 زرگے د هغه رون وي
 بيا " و " دے او بيا " ه " ده
 چي دا رنا پڪيني ده

ورستی پنخه ئي گاني
 بنائسته دي لکه زاني
 لرئ حوصلي خواني
 جونگري مو وداني

مور او پلار

د مور پڻو ڪڻي مو جنت دے
پلار د سر د پاسه ڇت دے

د اسلام او د پڻتو هم
دغه ٻنڪلے روايت دے

ڪه مو پلار دے او ڪه مور ده
ژوند له دوي نه عبارت دے

اطاعت ئي فريضة ده
يو سپڻلے عبادت دے

د ژوندون په هر پراو ئي
مقام لوئے دے او اوچت دے

چي ژوندي دي مور او پلار دي
نو بل چاته څه حاجت دے

حجره او جمات

ڪه حجره ده ڪه جمات ده
پڪڻي پروت مو ڪائنات ده

ڪه اسلام ده ، ڪه پڻتو ده
هر يو خور لکه د شات ده

حجره ستن د ثقافت ده
او جمات د دين سوغات ده

مونر شته ڪري ئي په دواړو
مهربانه د خدائے ذات ده

بنه هغه چي ئي په زړه ڪښي
د دي دواړو قدر زيات ده

ڪسب گر

مونڙ ئي د زرءِ له تله قدر ڪو
مونڙه پءُ هر ڪسب گر فخر ڪو

هر پراچھ، ڪولال، لوهار دلتھ ڪنڀي
بنءُ پءُ اخلاص ڪرے خپل ڪار دلتھ ڪنڀي

ڪءُ وءُ نائي، ڪءُ ڊم، جولا زمونڙه
وه پري مضبوطه ڀرھ ملا زمونڙه

ٽول ڪسب گر مو د قام لاس او پڻي وي
د دوي پءُ سر باندې زمونڙ مزې وي

نشته ناندپ، غوبه، لربھ دلتھ اوس
نءُ درمندونه، نءُ قولبه دلتھ اوس

دنيا اوس لارھ نريوال ڪلے شءُ
نوي ڪسيونه راغلے ژوند نوے شءُ

اتلان

خپل اتلان ياد ساتو
زره ڪنبي ئي اباد ساتو

هر اتل دي خاوري له
بنه مبارزه ڪري
تل پنه سخته لاره ئي
قام ته دروازه ڪري

خپل اتلان ياد ساتو
زره ڪنبي ئي اباد ساتو

شته مو پنه تاريخ نظر
وخت به رانه تپرنه شي
لولو به فکرونه ئي
يو مشر به هپرنه شي

خپل اتلان ياد ساتو
زره ڪنبي ئي اباد ساتو

لري پسي تله نشته
دا مو پنه احساس ڪنبي دي
دے د انٽرنيٽ دور
هر خه مو پنه لاس ڪنبي دي

خپل اتلان ياد ساتو
زرهه ڪنبي ئي اباد ساتو

ڇوڪ چي اتلان هڀر ڪري
هاغه قام ورڪيزي تل
ڇوڪ چي ئي ژوندي ساتي
ژوند ورته سميري تل

زما قلم

لوړ به ساتم ټول عمر
زه د خپل قلم معيار

زه د نوي ژوند معمار
زه د نوي کول سالار
زه ئې د بقا ضامن
زه ئې د حرمت پاسدار

لوړ به ساتم ټول عمر
زه د خپل قلم معيار

خبرکه يو سبق ليکم
سپين به زه مطلق ليکم
مل به د رښتياؤ يم
تل به پرې زه حق ليکم

لوړ به ساتم ټول عمر
زه د خپل قلم معيار

زه به پرې ستايم امن
زه به پرې ویشم امن
زه د امن غږ یم
زه به پرې پالم امن

لوړ به ساتم ټول عمر
زه د خپل قلم معيار

ڪرم به پري تيارِي رِنا
تولي اندېڻنِي رِنا
سپين سڀڻلے ليک به مِي
ڪري دا توري شپي رِنا

لور به ساتم تول عمر
زه د خپل قلم معيار

دے به زيروي مينه
دے به خيلوي مينه
جنگ نه به نفرت کوي
دے به خوروي مينه

لور به ساتم تول عمر
زه د خپل قلم معيار

خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن

خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن
خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن

دا شينڪي شينڪي ٻوٽي
دا رنگي رنگي ٻوٽي
وني به سڀا له وي
دا تنڪي تنڪي ٻوٽي

خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن
خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن

دے زمونڙ دولت وني
غواڙي محبت وني
ڪري به چاپڀرچل زمونڙ
سم لکه جنت وني

خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن
خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن

شي به سم او غر ٻنڪلے
هر يو رو گودر ٻنڪلے
شين خادر به واغوندي
دلته هر يو در ٻنڪلے

خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن
خُئي چي ٻوٽي نال ڪرو نن

ڪري به شني، مڀري مونڙ له
 نيسي به مڀو مونڙ له
 دا به پءُ خيل گور سيوري
 يخي ڪري مڀري مونڙ له

خئي چي ٻوتي نال ڪرو نن
 خئي چي ٻوتي نال ڪرو نن

شي به دا هوا صفا
 اخلو به مونڙ ساه صفا
 دا صفا ماحو به ڪري
 ژوند زما او ستا صفا

خئي چي ٻوتي نال ڪرو نن
 خئي چي ٻوتي نال ڪرو نن

زہ به هم لسم ته شم

اوس ڪُ پُ او ڪِنِي يَم
بِيا به زه دويم ته شم

بِنُ زوتووم سبق
ڪله چي دريم ته شم

بَنڪلي به تختي ليڪم
زه چي ڇلورم ته شم

نور چي مرنے شمه
بِيا به زه پنڄم ته شم

حُم نو مڪتب له به
ڪله چي شپيرم ته شم

بِنُ سبق چي اووانم
بِيا به زه اووم ته شم

پوهه به مِي زياته شي
ڇنگه چي اتم ته شم

بِنُ به يم لوئے شوے زه
ڪله چي نهيم ته شم

تُ ڪُ پُ لسم ڪِنِي ئي
زه به هم لسم ته شم

وايه دوه او درې پنځه

زما واوره دا "يوه"
همېشه بڼه کار کوه

وي يوه او يوه "دوه"
د معراج وي بڼکلي شپه

تل يوه او دوه وي "درې"
شني مني شوې تكي سري

دوه او دوه همېش "څلور"
کوه خيال دورور او خور

وي به دوه او درې "پنځه"
وخت پرې نه ږدي د مانحه

وايه دوه او څلور "شپږ"
بڼه په جغه او په زور

وي تل درې څلور "اووه"
دا سبق مو زوتووه

وي څلور څلور "اته"
نمر شي زير په پرېواته

وي څلور او پنځه "نهه"
برده د بل په زخم پټه

وي پنځه او پنځه "لس"
زه يم سترگي د اولس

مونڇ

ٻنہ پنہ وخته رڻتيا
فرض مونڇ دے پء هر چا
چي پء نوم وي مسلمان
ڪء سائل وي ڪء باچا

اول مونڇ دے د سحر
دے انسان هغه بهتر
چي ادا ئي ڪري پء وخت
ڪء دا بنه وي ڪء نر

دوئم مونڇ د ماسپينين
دے جبين هغه جبين
چي تري نء شي دا قضاء
دے مومن هغه مومن

دريم مونڇ د مازيگر
هغه زره لکه گوهر
چي ئي غم وي ورسره
دے کامياب هغه بشر

ورپسي مونڇ د ماڻنام
ٻنہ مي واوره دا پيغام
چي ڀر ڪم وي وخت ددي
هم به خيال ڪوي هم پام

پنھم مونڇ د ماسخوتن
لکه روح د هر بدن
بنه ڊپر خيال ئي دے پکار
چي بي ساه دي نه شي تن

زہ د سبا ستورے یم

تاب لرم د نمر پۂ شان
کرم بہ خُلدہ جہان
دے وطن پۂ ما ودان

زہ د سبا ستورے یم
زہ د سبا ستورے یم

زہ یم د وحدت نامہ
زہ یم د الفت نامہ
زہ د محبت نامہ

زہ د مینی تورے یم
زہ د سبا ستورے یم

کل بہ شی زما عقل
دا می د وینا اصل
زہ د راروان نسل

خیر یمہ سیورے یم
زہ د سبا ستورے یم

کم یمہ پۂ تن کۂ زہ
گل یم پۂ بدن کۂ زہ
نشہ پرواہ نن کۂ زہ

تبغ یمہ کمزورے یم
زہ د سبا ستورے یم

رنگونه

بي شماره دي رنگونه
 بي شماره ئي قسمونه
 خويونه ئي جدا دي
 او بيل بيل ئي نومونه

يورنگ پءِ دي ڪنبي "سپين" دے
 صفا لکه آئين دے
 دا رنگ دامن رنگ دے
 دا هر چا ته نيازبين دے

يورنگ پءِ دي ڪنبي "سور" دے
 چي تود لکه تنور دے
 دا رنگ د ويني رنگ دے
 د ميني او سرور دے

يورنگ پءِ دي ڪنبي "شين" دے
 پءِ دي مي افرين دے
 دا رنگ د ژوندانه دے
 ڊپر بنڪلے او حسين دے

يورنگ پءِ دي ڪنبي "تور" دے
 دوئم نوم د پيغور دے
 دا رنگ د شيپي خليري
 پڪنبي د تيارو ڪور دے

يورنگ پءُ دې ڪنبي "زير" دے
 ڊپر غوره او ڊپر لوڙ دے
 دا رنگ د شفق رنگ دے
 پءُ دءُ مازيگر غور دے

يو رنگ پڪنبي "وودي" دے
 چي خوئي ئي خصوصي دے
 دا رنگ د اسمان رنگ دے
 چي پٽ اوس پءُ لوگي دے

نور هم شته دے رنگونه
 نور هم شته ئي نومونه
 خو ما د دې چمن نه
 راخستي خو گلونه

وخت د پسرلي راغے

وخت د پسرلي راغے
گل ئي ڪري ڪوڏي زمونڊ

دومره ڀر گلونه دي
ڪنبي نه ردم قدم پءِ گل
گورم ڇي پتو ته زه
زير دي د شرم پءِ گل

وخت د پسرلي راغے
گل ئي ڪري ڪوڏي زمونڊ

لاڙ شمه ڇي باغ ته زه
هر گل پءِ شباب وينم
هم پڪنبي رامپل ڄامپل
هم پڪنبي گلاب وينم

وخت د پسرلي راغے
گل ئي ڪري ڪوڏي زمونڊ

سور دے د ورخاري گل
نشته بل رنگ خس پڪنبي
دنگ د پءِ ڏنڊر ولاڙ
سپين گل گنگس پڪنبي

وخت د پسرلي راغے
گل ئي ڪري ڪوڏي زمونڊ

شنه شنه دي وابنه يو خوا
بل خوا سره ريدي بنڪاري
هائے پھ هائے پھ مينڇ ڪنبي ئي
بنڪلي زير گلي بنڪاري

وخت د پسرلي راغے
گل ئي ڪري ڪوڏي زمونڊ

وخت

وي پءُ هر چا کار زما
هم پءُ هر چا لار زما

خومره چي خوش بخت يمه
دومره پءُ زره سخت يمه

چا ته زه اودرپریم نه
چا ته ايسارپریم نه

زه هميش روان يمه
زه هميش ودان يمه

خوک چي هم ماسپک گني
خان دي هغه ورک گني

خوک چي ما ناياب گني
خان دي دے کامياب گني

خوک چي زما قدر کري
ژوند پءُ هغو فخر کري

قسمونه د ادراک

په شمار ڪنبي ٿول پنڇه دي
قسمونه د ادراک
هم دا حواس خمسہ
انسان ساتي په واک

په دي پيڙندگلو ڪنبي
اول درک ليدل دي
دا کار مو د نظر دے
په سترگو مو ڪتل دي

دوئم درک هر قسمه
غبرونه پيڙندل دي
په خپلو دوه غورونو
خبري اورپدل دي

درئم درک خوندونه
توکل يا تېرول دي
او کار زمونڊ ڙبي
د هر يو خوند څښکل دي

درک چي څلورم دے
په پوزه ساه رابنڪل دي
بس کار زمونڊ د پوزي
دا هر ڇه بويول دي

پنھم درک د لمس دے
دا پتہ لھول دي
دا کار د تول بدن دے
د لمس محسوسول دي

روان یمہ مکتب لہ

روان یمہ مکتب لہ
روان یمہ مکتب لہ

وينخلي مي لاسونه
پاک کري مي غابونه
وېښته مي منگز کري
پرې کري مي نوکونه

روان یمہ مکتب لہ
روان یمہ مکتب لہ

په يو لاس کښي تختی ده
په بل کښي مي مټی ده
په پښو کښي مي بوتان دي
په سر توره توپی ده

روان یمہ مکتب لہ
روان یمہ مکتب لہ

په غاره مي بښته ده
پرته پکښي قاعده ده
په ښه شان لہ اغوستي
ما توره ملېشه ده

روان یمہ مکت له
روان یمہ مکتب له

لوسٽل به پڪڻي زده ڪرم
ليڪل به پڪڻي زده ڪرم
مکتب د پوهي خائے دے
وئيل به پڪڻي زده ڪرم

روان یمہ مکتب له
روان یمہ مکتب له

زه چي ڪله ڄوان شمه

زه چي ڪله ڄوان شمه
مير به د ڪاروان شمه
خيل علم به پورته ڪرم
خور به پءُ جهان شمه

زار به له وطنه شم
زار به له وطنه شم

دنگ به ورله سر ڪرمه
تن به ورله غر ڪرمه
خه وي د وطن مينه
هر ڄوک به خبر ڪرمه

زار به له وطنه شم
زار به له وطنه شم

دے چي به بي مثال ڪرمه
دے به لازوال ڪرمه
زه به دمحت پءُ زور
دے د جهان سيال ڪرمه

زار به له وطنه شم
زار به له وطنه شم

کرم به د چمن پء سر
وارئي د دښمن پء سر
وخت کء تقاضه وکړه
بردم به زه کفن پء سر

زار به له وطنه شم
زار به له وطنه شم

د سحر سڀل

حُم ڇي د سحر پءُ سڀل
هر ڇءُ بنائسته بنڪاري

پرڇه ئي پءُ مخ پرته
وي بنڪلے ڪبل مسڪے
خاندي هر يو گل راته
وي غنڊل غنڊل مسڪے

حُم ڇي د سحر پءُ سڀل
هر ڇءُ بنائسته بنڪاري

يخ بادونه الوزي
وي بنڪلے هوا هر خوا
نءُ وي ڪري نمر ڇيره
وي تنه رنڀا هر خوا

حُم ڇي د سحر پءُ سڀل
هر ڇءُ بنائسته بنڪاري

بنءُ تازه تازه بنڪاري
رنگ د گلڊرو پڪڻي
چار چاپيره خوند کوي
ڇغي د مرغو پڪڻي

حُم ڇي د سحر پءُ سڀل
هر ڇءُ بنائسته بنڪاري

زہ پڪڻبي ٻنہ اوگرخم
تن شي د سيالی زما
لاڙي شي او ورکي شي
تولي ستومانی زما

خم چي د سحر پءِ سڀل
هر خه بنائسته بنڪاري

بيا د ونو پانو ڪڻبي
پته اشاره ڪري نمر
هر خه شي رانه، رانه
سترگي رانڪاره ڪري نمر

خم چي د سحر پءِ سڀل
هر خه بنائسته بنڪاري

ڊپر بنڪلے منظر وينم
گورم چي کوم لور ته زه
بيا تري راروان شمه
راشمه خيل کور ته زه

خم چي د سحر پءِ سڀل
هر خه بنائسته بنڪاري

ڙوند د لوئے محنت نوم دے

ڙوند د لوئے محنت نوم دے
ڙوند د لوئے محنت نوم دے

ڙوند د ورورولی پیغام
ڙوند د اخوت نوم دے

ڙوند د رب رضا کول
ڙوند د اطاعت نوم دے

ڙوند د بندگی سبب
ڙوند د عبادت نوم دے

ڙوند د مینی خور کتاب
ڙوند د محبت نوم دے

ڙوند د ازمنیت د صبر دے
ڙوند د قناعت نوم دے

ڙوند د صفایی طالب
ڙوند د نفاست نوم دے

ڙوند د رشتینی تله
ڙوند د صداقت نوم دے

ڙوند د بڻيڻي لوبڻي دے
ڙوند د نزاکت نوم دے

ڙوند د هونيارتيا تکل
ڙوند دلوءي حکمت نوم دے

مارغان

زمونڊر پءُ چاپيرچل ڪنبي
شينڪي او پءُ ڪُنڊل ڪنبي

مارغان دي ٻنءُ بي شماره
ٻنائست ئي بي مثال

الوت ئي پءُ وڙر دے
ودان پري سم او غر دے

تنزري ، تاروگان دي
ڪءُ شنه بنگلي طوطيان دي

شين غاري ڪءُ ڊينگان دي
سيسی ڪءُ مڙان دي

ڪونٽري ، خارونڪي
چنچني ، سورسركي

دا خراڙي او بلبلي
دا زرڪي بنگلي بنگلي

بنڪلا د فطرت ژباري
دٻر خيال ئي سائل غواري

زرغون زيري

مونڙ چي پءُ دي خاوره ڪنبي
 رب رازپرولي يو
 بيا ئي د غنڊل پءُ شان
 مونڙ راتوڪولي يو

مونڙ د نوي ژوند اغاز
 مونڙه زرغون زيري يو
 مونڙه زرغون زيري يو

مونڙ يو د جذبو ژبي
 علم د سر تاج زمونڙ
 راز پءُ جهان نه پربردو
 دا پوهه معراج زمونڙ

خانله دے زمونڙ انداز
 مونڙه زرغون زيري يو
 مونڙه زرغون زيري يو

مونڙه به د هر دروغ
 دلته مخ نيوے ڪو
 مونڙه به د حق ، باطل
 دلته سڀيناوے ڪو

مونڙه يو د حق اواز
 مونڙه زرغون زيري يو
 مونڙه زرغون زيري يو

مونڙ به پءُ ڇپڻو ڪرو
 ڄاڻهه منور جهان
 ڇيڙو به خلا ته مونڙ
 ڪرو به مسخر جهان

لور به وي زمونڙ پرواز
 مونڙهه زرغون زيري يو
 مونڙهه زرغون زيري يو

ڙمے

د ڙمي يخ موسم دے
د ڙمي يخ موسم دے

ڇوڪ ناست دي انغرو ته
ڇوڪ ناست دي انگيتو ته
چا اور ڄاڻه بل ڪرے
توڊيري ئي لمبو ته

دا اور پءُ خلقو ڪم دے
د ڙمي يخ موسم دے

د يخ ڙمي ڪري ده
شورو اوڙده ڙي ده
بابا پڪيني د ڄاڻ نه
تاو ڪري ٻنءُ شري ده

چي تودوي ڄءُ ئي غم دے
د ڙمي يخ موسم دے

دنيا سڀينه ڄليري
تر ڄومره چي ٻسڪاريري
د واري سڀين ڇولي
چاپره را وريري

تڪ سڀين تمام عالم دے
د ڙمي يخ موسم دے

د نمر نه ٿول تاويري
 پيتاو ته ئي توديري
 چي سترگه راڻڪاره ڪري
 هر ڇوڪ تري قربانيري

يخني تري ويسته دم دے
 د ژمي يخ موسم دے

يخن نن لڀوني ده
 هوا هم پء سيالي ده
 انڊڪ سونڊڪ راوري
 تڀره يخه سيلی ده

نن زور د سيلی سم دے
 د ژمي يخ موسم دے

د دين ارکان

پنھن د دين ارکان زمونڊ
پنه ٿولو دے ايمان زمونڊ

اول رکن دين ڪلمه
د رب د ذات آئين ڪلمه

دوئم رکن ئي مونڇ ڪول
دري رکن روڙه نيول

زڪات ئي څلورم رکن
او حج ئي دے پنڄم رکن

د دي خوري لمني دي
خودا پنھن ئي ستنې دي

د خدائے سره خدائي ٻڻائي
بنده له بندگي ٻڻائي

اختر

بيا بڻڪلے اختر راغے
بيا بڻڪلے اختر راغے

لوئے وارہ او خوان زارہ
هر ڇوک خوشاليري نن
دلته بيا د لوئے اختر
ورخ نمانخلے کيري نن

بيا بڻڪلے اختر راغے
بيا بڻڪلے اختر راغے

گل گل ماشومان وينم
هر ڇوک دي سينگار بڻڪلي
نوي ئي پھ تن جامي
پينو کڻي ئي پيزار بڻڪلي

بيا بڻڪلے اختر راغے
بيا بڻڪلے اختر راغے

نن له حده زيات بڻڪاري
جوش پھ ماشومانو کڻي
ڇوک ڄاڻله پھ ٽال ڄاڻي
ڇوک پھ زانگو گانو کڻي

بيا بڻڪلے اختر راغے
بيا بڻڪلے اختر راغے

ڄائے پءُ ڄائے ڄوانان دلته
 جمع ڄالو ته دي
 دي ڳوته پءُ ڄله وارءُ
 ناست ئي تماشو ته دي

بيا بڻڪلے اختر راڄے
 بيا بڻڪلے اختر راڄے

ٽولو خلقو يو بل له
 نن مبارڪي ورڪري
 خپلو او پردو ٽولو
 يو بل له ڊالي ورڪري

بيا بڻڪلے اختر راڄے
 بيا بڻڪلے اختر راڄے

بنه ڪتاب يو بنه مل دے

بنه ڪتاب يو بنه مل دے
بنه ڪتاب يو بنه مل دے

دے به درته ڄان بنائي
دے درته جهان بنائي
تاته د ژوند پٽ پناه
دے د هر زمان بنائي

بنه ڪتاب يو بنه مل دے
بنه ڪتاب يو بنه مل دے

قدر چي د ده ڪري ته
ڊپرڇه به تري زده ڪري ته
دے د سحر زهرے دے
ڄان به ڄلنده ڪري ته

بنه ڪتاب يو بنه مل دے
بنه ڪتاب يو بنه مل دے

ڄوک چي دا حڪمت لري
دے به لوائے همت لري
چرته به مفلس نه شي
ڄوک چي دا دولت لري

بنه ڪتاب يو بنه مل دے
بنه ڪتاب يو بنه مل دے

لور به دي معيار ڪري دے
 درونڊ به دي ڪردار ڪري دے
 تا چي پءُ خورو ڪالو
 ڪله هم سينگار ڪري دے

بڻءُ ڪتاب يو بڻءُ مل دے
 بڻءُ ڪتاب يو بڻءُ مل دے

تا به دے خوشال ساتي
 تا به لازوال ساتي
 تل به پءُ تيارو ڪبني تا
 بل لکه مشال ساتي

بڻءُ ڪتاب يو بڻءُ مل دے
 بڻءُ ڪتاب يو بڻءُ مل دے

ازادي

مونڙه آزاد پيدا يو
 حُڪه مو ژوند جنت دے
 د غلامی نه تپينته
 د هر انسان فطرت دے

دا د هغه عظمت دے
 دا د هغه عظمت دے

د خوشالو له پارہ
 کھ پکار روغ صحت دے
 د آزادی له پارہ
 سر پرپکول غبرت دے

د دي هم دا قيمت دے
 د دي هم دا قيمت دے

د هسک ژوندون له پارہ
 مونڙ له پکار وحدت دے
 دغه زمونڙ بقا ده
 دغه زمونڙ عزت دے

هم دا د نن حاجت دے
 هم دا د نن حاجت دے

بندی مرغی ته گورہ
 پءِ دي کنبی پروت عبرت دے
 پءِ چغو چغو وائي
 غلام ژوندون ذلت دے

ازادي لوئے نعمت دے
 ازادي لوئے نعمت دے

پاکوالے نیم ایمان دے

تندرسته	پاک	انسان	دے
پاکوالے	نیم	ایمان	دے

له هر يو كاره مخکښي هم
د لاسو پاکول ښه وي
او پس له هر يو کار بيا
خپل دواړه لاس وينځل ښه وي

تندرسته	پاک	انسان	دے
پاکوالے	نیم	ایمان	دے

د هر خوراک نه وړاندې ښه
د خلي کنگالول ښه وي
او پس له هر خوراکه بيا
د خلي صفا کول ښه وي

تندرسته	پاک	انسان	دے
پاکوالے	نیم	ایمان	دے

په ورځ کښي خامخا يوځل
په هر موسم لامل ښه وي
په شپه او ورځ کښي دوه ځله
غابڼونه پاکول ښه وي

تندرسته پاڪ انسان دے
پاڪوالے نيم ايمان دے

پڻي آبله گرڇڏلو نه
پڙار پءُ پڻو ڪول ٻڻءُ وي
او هر رنگه جامي مدام
بني پاڪي اغوستل ٻڻءُ وي

تندرسته پاڪ انسان دے
پاڪوالے نيم ايمان دے

پءُ ورڇ ڪڻي دوه يا دري ڇله
وڻڻءُ منگزل ٻڻءُ وي
اووه ورڇو ڪڻي يو ڇلي
نوڪونه پرڳول ٻڻءُ وي

تندرسته پاڪ انسان دے
پاڪوالے نيم ايمان دے

هم دغسي ڇيل ڪور ڪلے
بيخي صفا ساٿل ٻڻءُ وي
د گهرچاپير نه هر قسمه
سڄوالے لڙ ڪول ٻڻءُ وي

تندرسته پاڪ انسان دے
پاڪوالے نيم ايمان دے

لوظ

کلیک د قول اظهار دے لوظ
پوخ مضبوط اقرار دے لوظ

هر ڇوک چي هم اوکري لوظ
بيا اتبار سائل بنه وي
هر ڇنگه په هر قيمت
لوظ پوره کول بنه وي

کلیک د قول اظهار دے لوظ
پوخ مضبوط اقرار دے لوظ

هپر چي وي د چا نه لوظ
ژوند د هغو ژوند نه وي
هر چا ته وي سپک هغه
ڇوک چي ئي پابند نه وي

کلیک د قول اظهار دے لوظ
پوخ مضبوط اقرار دے لوظ

نشي چي پالڻ لوظ
هاغه ڇه انسان نه دے
مرچي په خپل لوظ نه شي
هاغه مسلمان نه دے

کلیک د قول اظهار دے لوظ
پوخ مضبوط اقرار دے لوظ

لوبي

لوبي صحت له بني وي
لوبي له وخت پڪار دے

چي وړکړي لوبو له وخت
نو صحت مند هغه وي
په صحت مند وجود کښي
بڼه صحت مند مازغه وي

لوبي صحت له بني وي
لوبي له وخت پڪار دے

د گټې هر چا کښي دا
لويه جذبه پيدا کړي
هم د بېداد زغملو
بڼه حوصله پيدا کړي

لوبي صحت له بني وي
لوبي له وخت پڪار دے

دا کړي په ژوند گڼي خلق
مقابلي ته تيار
هم په از مېښت کښي چوکس
هم کشالي ته تيار

لوبي صحت له بني وي
لوبي له وخت پڪار دے

په يو ژوندي قام کښې تل
لوبي د ژوند نخښې وي
خکه د لويو وړو
د هر يو تن خوښې وي

لوبي صحت له ښې وي
لوبي له وخت پکار دے

بنياد دي وي تل دا وطن

گران دے ڊپر پءُ ما وطن
بنياد دي وي تل دا وطن

دا د ننڱيالو خاوره
دا د توريالو خاوره
دا د بريالو خاوره

دا مي د بابا وطن
بنياد دي وي تل دا وطن

دا د خوش بختي زهرے
دا د سوکالي زهرے
دا د خپلواکي زهرے

زار د مسيحا وطن
بنياد دي وي تل دا وطن

زه دلته کني بنياد يمه
زه دلته اباد يمه
زه دلته ازاد يمه

ژوند له مي بقا وطن
بنياد دي وي تل دا وطن

زمکه	پسرلو	د	دا
زمکه	گلدر و	د	دا
زمکه	نندار و	د	دا

گل وطن زما وطن
بناد دې وي تل دا وطن

موسمونہ

ڄلور وي موسمونہ
ڄلور ئي خصلتونہ
يو اوڙے وي بل ڙمے
سپرلے وي يو ، بل منے

پنڄه مياشتي وي اوڙے
ڊپر خورن وي پکڻبي سيورے
اوله " ايساکی " ده
د اوڙي ککری ده
بيا "جبت" ، "هار" ، "پشکال" دي
چي گرمي د ٽول کال دي
اخيره ئي " بادرو " ده
د اوڙي د وتو ده

بيا تاو کري وخت گرزني
موسم راشي د مني
"اسو" وي او "کتک" وي
دا دوه مياشتي ئي وخت وي
د ورڇي کڙ گرمي وي
د شپي پکڻبي يخني وي

بيا دري مياشتي وي ڙمے
چي تپر شي ڇنگه منے
"مگر" وي "پو" او "ما" وي
يخني پکڻبي سبوا وي

ڇنگي مياشت چي د "مگر" شي
 يخني پءُ سم او غر شي
 چي مياشت ڇنگه د "پو" شي
 بيا پرڇه د ڪنو شي
 چي مياشت ڪله د "ما" شي
 تيره يڇه هوا شي

بيا دوه مياشتي سپرلے وي
 هر گل پڪڻي مسڪے وي
 اوله مياشت "پگن" وي
 ودان پڪڻي گلبن وي
 دويمه ئي "چيتر" وي
 باران پڪڻي پءُ تر وي

زۀ تازه گلاب وومه

زۀ تازه گلاب وومه
گل ووم پۀ شباب وومه

زۀ يوه تنكي غوتي
جوره پۀ ڊنڊر شومه
بيا له ڊبره زياره پس
اوغورېدم گل شومه

زۀ تازه گلاب وومه
گل ووم پۀ شباب وومه

تاورانۀ شني پاني وي
خانله خندېدمۀ زۀ
خپل شينكي ڊنډر باندې
سور ووم خانگېدمۀ زۀ

زۀ تازه گلاب وومه
گل ووم پۀ شباب وومه

خلق به راتل ما له
زۀ ووم د بوستان بنکلا
هر چ ا به کتل ماته
ووم د گلستان بنکلا

زه تازہ گلاب وومه
گل ووم پءُ شباب وومه

زه د خيلي خانگي نه
ستا گوتو جدا ڪرمه
ما چي پءُ پندر خاندل
تا زه پءُ ٿرا ڪرمه

زه تازہ گلاب وومه
گل ووم پءُ شباب وومه

ختمه تازگي. شوه مي
مراوے شومه سپک شومه
ورژبدم پک شومه
خاوري شومه ورک شومه

زه تازہ گلاب وومه
گل ووم پءُ شباب وومه

لڙي خوشالي له تا
غم زما پءُ تن راوست
اووايه پءُ خه گناه
ماله تا اجل راوست

زه تازہ گلاب وومه
گل ووم پءُ شباب وومه

مخلوقات

رب خپل ربوبيت له
او خپل ثنا صفت له
درې قسمه پيدا ڪري
مخلوق خپل عبادت له

بس خپل وحدانيت له
بس خپل وحدانيت له

اول د ادم ذات دے
چي علم ئي ڊپرزيات دے
د خاوري نه دے جوړخو
اشرف له مخلوقات دے

دے روح د کائنات دے
دے روح د کائنات دے

دوئم قسم پيريان دي
د سترگو نه پنهنان دي
له اوره پيدا ڪري
زمونره رب سبحان دي

خواره پءِ ڪل جهان دي
خواره پءِ ڪل جهان دي

دريم ئي فرښتي دي
چې ښي ئي مرتبې دي
له نوره دي پېدا او
په هر لوري خوري دي

پخي ئي عقيدې دي
پخي ئي عقيدې دي

خاوري زه دي خوي يمه

ته مي ئي خيل خان موري
 ته مي ئي ايمان موري
 ما دي پء خوره سينه
 ڪرے دے تولان موري

خاوري زه دي خوي يمه
 خاوري زه دي خوي يمه

تا ته زه بناغله يم
 تا ته نازوله يم
 تا پء خيله غبره ڪنبي
 تل زه لوبوله يم

خاوري زه دي خوي يمه
 خاوري زه دي خوي يمه

تا سره نسبت لرم
 ننگ لرم غبرت لرم
 زور پء خيلو متو ڪنبي
 ستا د حفاظت لرم

خاوري زه دي خوي يمه
 خاوري زه دي خوي يمه

باز	غوندي	نظر	زما
تن	د	ايلم	زما
زپر	به	دبمنان	كرمه
وار	لكه	حيدر	زما

خوري زه دي خوي يمه
 خوري زه دي خوي يمه

د شپي ورڃي وختونه

اوله سڀين سحر شي
بنڪاره ڄلنده نمر شي

بيا تڪه سره غرمه شي
دا زمڪه ٻنڌ توده شي

بيا زير مازيگرے شي
د نمر پيتاو نرے شي

او بيا سڪن۽ ماڻهام شي
د ورڃ عمر تمام شي

اخير ڪنبي توره شپه شي
دنيا پڻ خوب اوده شي

د شپي ورڃي وختونه
د وخت دا تصويرونه
هم دغسي چورليري
راخيڙي ، فنا ڪيري

علم

علم هم جمال دے
علم هم جلال دے

علم لويه پوهه ده
علم لوئے کمال دے

علم زرین تاج د سر
علم د تن ڍال دے

علم خزانہ د ژوند
علم دبخت لال دے

علم د تيارو دښمن
علم بل مشال دے

علم له زوال نشته
علم لازوال دے

زما فطرت

ٻنڪلے مي خوني، ٻنڪلے فطرت دے زما
هر چا ته دروند کتل عادت دے زما

حُڪه ئي ما خدمت ته غاره ايني
د مور د پينو لاندې جنت دے زما

د مدرسي سبق پء مينه وايم
پء دي محنت کيني هم عظمت دے زما

د استادانو احترام کوومه
شوء هم داسي تربيت دے زما

زه پکيني لوبو له هم وخت اوباسم
خو دغه کا د فراغت دے زما

خدمت د خلکو عبادت گنمه
د ژوند مقصد دا عبادت دے زما

زمونبره دين اسلام دے

قرآن زمونبر کلام دے
چي دا د رب انعام دے

مونبر مسلمانان يو
زمونبره دين اسلام دے

چا ته چي خواره يو مونبر
هغو ته مو سلام دے

امن پء دنيا غوارو
بس دا زمونبر پيغام دے

خواني دي جذبي زمونبر
منزل راته يو گام دے

مونبر ته هر يو مشر خيل
قابل د احترام دے

زه د وطن شان یمه

زه د وطن شان یمه

زه د وطن خوان یمه

زه د وطن متي یم

زه د وطن توان یمه

زه دا وطن خان گنم

زه د وطن خان یمه

دامي د سر سيورے دے

زه پء دء ودان یمه

زار یم د وطنه زه

زه پء دء قربان یمه

د ژوند قيصه

که سل کاله پېړۍ ده
په شمار يوه گړۍ ده

که دولس مياشتې کال دے
زر تېر شي دا ئي حال دے

څلور هفتې که مياشت ده
ژوندۍ په خپل شناخت ده

اووه ورځې هفته ده
د گلو گلدسته ده

څلورېشت گنتې ورځ* ده
په نمر هم په ورځ ده

گنډه شپېته منډه
هم داسې ده چورلټه

منډ شپېته سيکنډه
شوه ختمه قيصه لنډه

*ورځ (دلته ترې مراد شپه او ورځ ده)

زه ژوبن له تلے ووم

زه ژوبن له تلے ووم
زه ژوبن له تلے ووم

لوئے لوئے او واړه واړه
وو رنگي مارغان پکښي
سپين او زير هم سره او شنه
وو ښکلي طوطيان پکښي

زه ژوبن له تلے ووم
زه ژوبن له تلے ووم

گن وو شادوگان پکښي
ټول وو د نخر و نه پک
سم ئي خاندوله ووم
ډېر وو د پېښو نه پک

زه ژوبن له تلے ووم
زه ژوبن له تلے ووم

دوه وو منزري پکښي
رنگ وه زير بخن د دوي
خانله په پنجره کښي بند
سم به غرمېدل هغوي

زہ زوبنِ له تلے ووم
زہ زوبنِ له تلے ووم

يو پڪڻي هاڻي هم وه
لوئے لوئے ئي غورونه وو
زورند وه خرم د ده
دوه اورده ئي غابونه وو

زہ زوبنِ له تلے ووم
زہ زوبنِ له تلے ووم

خه بنائسته طالس وه يو
بنكلے ئي وه تاج په سر
گوره وه لکي د ده
رنگ په رنگ ئي هر وزر

زہ زوبنِ له تلے ووم
زہ زوبنِ له تلے ووم

بل خوا ته جوړه جوړه
خانله گرځېدي هوسى
زہ چي به ئي وليدم
بيا به ترهېدي هوسى

زہ زوبنِ له تلے ووم
زہ زوبنِ له تلے ووم

ما چي بن مانس وليد
شومه ورته زه حبران
سم له رنگه توروه ده
تاو تري وو چاپير سيخان

زه ژوبن له تلے ووم
زه ژوبن له تلے ووم

يو خوا خُناور وه بل
سم لکه سنڊا وه ده
بنکر ئي په تندې کښي وه
ما ليده گڼڊا وه ده

زه ژوبن له تلے ووم
زه ژوبن له تلے ووم

يو پکښي اوبن پيرانگ هم وه
لويه وه غري د ده
رنگ ئي تاپي تاپي وه
لنڊه وه لکي د ده

زه ژوبن له تلے ووم
زه ژوبن له تلے ووم

هلته کښي برگ خره هم وو
اخوا دڀخوا تله راتله
تور او سپين په پتو وو
بنه وو دا خاربه خاربه

زه زوبن له تله ووم
زه زوبن له تله ووم

يگ مي پکني هم وليد
مست بنه له غورخنه وه
لونه لونه وو وپننه ده
ده هم تور له رنگه وه

زه زوبن له تله ووم
زه زوبن له تله ووم

خپلولي

تصور مې د جنت دے
فربنتې غونډې مې مورده

د دې مور مې يوه خور ده
په رشته مې هغه ترور ده

چاته زه چې ورنډار وايم
بنځه دا زما دورور ده

زما مور د هغې خواښې
چې زما د مور اينگورده

دغه رنگ چې زما خورده
د ورنډار مې دا ايندروور ده

د پښتو په خپلولي کښې
دا رشته د هريو کورده

ڄلور نائبان

پس له خور نبي نه وو
داسي صحا بيان ڄلور
غوره ڇي له هر ڇا وو
د وو نائبان ڄلور

کوم ڇي و رښتونے ڊپر
وہ دے ورومبے نائبان

نوم ئي ابوبکر وہ
لوئے وہ کرامت د دہ
لقب ئي صديق پرپوت
ڊپر وہ صداقت د دہ

کوم ڇي جلالي وہ ڊپر
دے وہ دويمے نائبان

خپل نوم ئي عمر لرہ
خور وہ رياست د دہ
لقب ئي فاروق پرپوت
بنہ وہ نظامت د دہ

ڪوم چي وه ڊپر زيات سخي
دے وه درئے نائب

خپل نوم ئي عثمان لرہ
دروند وه تجارت د دہ
لقب ئي غني پرپوت
ڊپر وه سخاوت د دہ

ڪوم چي وه بنه ڊپر تورزن
دے وه څلورم نائب

نوم ئي خپل علي لرہ
زيات وه لياقت د دہ
لقب ئي حيدر پرپوت
ڊپر وه شجاعت د دہ

دعا

يا الله زما الله
واوره دا دعا الله

دي خاڪي وجود له مي
را د نور خلا الله

ما ڪره د بېگا پء مخ
پرق د رون سبا الله

هر باطل ته وساته
نبغ مي سر سدا الله

ژوند د مجاهد راکره
مرگ د شهيد را الله

دا مي تمنا د زره
دا مي التجا الله

د ليکوال نور کتابونه

- نسکورې لپې ----- هائيکو
شوکانۍ ----- شعري ټولگه
ستوري توري ----- نعتونه (ناچاپه)
سرې چينې ----- نثر (ناچاپه)